

เศรษฐกิจพอเพียง

พลังงานเพียงพอ ชีวิตพอดี

อบต.ป่าเค็ง จ.เพชรบุรี

เศรษฐกิจพอเพียง พลังงานเพียงพอ ชีวิตพอดี

ชีวิตไกลเมืองของชาวป่าเต็ง ทำให้เรื่องของการอุปโภค บริโภคไม่ใกล้ความสะดวกสบายไปด้วย เรื่องในทวงหนี้ ประปาไฟฟ้า ไม่เคยมีปัญหามาปะหน้าบ้านให้ตกใจ ไม่ว่าจะหน้าแล้งหรือหน้าร้อน เพราะที่นี่ใช้ประปาจากป่า ไฟฟ้า จากดวงอาทิตย์

ป่าเต็งมีพื้นที่ 2 ลักษณะ คือ หมู่บ้านในโครงการพระราชดำริฯ มี 5 หมู่บ้าน มีการจัดสรรที่ดินทำกิน ส่งเสริมให้เลี้ยง โคนม กับหมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ซึ่งเป็นชาวกระเหรี่ยงดั้งเดิม ชาวบ้านป่าเต็งได้รวมกลุ่มกันทำ โครงการเศรษฐกิจพอเพียง เอาเมล็ดพันธุ์พืชที่ปลูกกันเองมาแบ่งปันกัน ปลูกพืช เลี้ยงไก่ ไร่บริโภคตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้สู่กันและกัน คิดกันว่าทำอย่างไรจึงจะลดรายจ่ายได้ เมื่อชาวบ้านเลี้ยงวัวกันเยอะ เริ่มแรกจึง คิดเรื่องการทำก๊าซชีวภาพจากขี้วัว โดยยังไม่ได้คิดทำเรื่องของพลังงานทดแทน เป้าหมายอยู่ที่ลดรายจ่ายได้อย่างไร เริ่มจาก เรียนรู้ทุกอย่างด้วยตัวเอง หาหนังสือมาอ่าน ลองแบบ ลองผิดลองถูก เริ่มทดลองจากถัง 200 ลิตร ผลิตได้ก๊าซมาใช้แค่ 15 นาทีก็หมด จึงทดลองใช้ถังใหญ่ขึ้นปรับเทคนิคเอามาสวมกับบ่อปูน ทำให้ผลิตก๊าซไว้ใช้ได้นานขึ้น นับเป็นการเริ่มต้นเข้าสู่เรื่องของพลังงานโดยบังเอิญ แต่จากต้นทุนของการผลิตก๊าซชีวภาพอยู่ที่ราคาราวๆ 3,900 บาท เป็นราคาที่สูงเกินไปสำหรับ ชาวบ้าน จึงได้ใช้วิธีฝังถังจับฉลาก คนละ 300 บาทต่อเดือน 1 เดือน ซื้ออุปกรณ์ 1 ครั้ง วนไปจนกว่าจะครบจำนวนคน ซึ่งแต่ละครั้งก็ต้องขนซื้ออุปกรณ์จากในเมืองขึ้นไป เริ่มมีคนเห็นและให้ความสนใจว่าคนกลุ่มนี้ทำอะไรกัน จำนวนคนที่มาร่วม เริ่มเยอะขึ้นจนในที่สุดมากพอที่จะรวมตัวกันเป็นเครือข่าย ใช้ชื่อว่า "เครือข่ายรวมใจตามรอยพ่อ" ประสานงานกับหน่วยงาน ที่ให้ทุนพลังงานตามที่มีคนแนะนำ มีการจัดการที่เป็นระบบมีการประชุมชี้แจง โดยมีเงื่อนไขว่า ต้องไปอบรม ดูงาน ทำให้ ได้ความรู้เรื่องของพลังงานทดแทนที่หลากหลายนำมาปรับใช้ทั้งในเรื่องของชีวมวล ไบโอดีท หรือแม้แต่ความรู้เรื่องโซลาร์เซลล์ จากเดิมโซลาร์โฮมที่เคยได้รับจากรัฐบาลกลายเป็นปฎิมากรรมที่สร้างในที่สุด และชาวบ้านก็ไม่มีความรู้ที่จะจัดการอะไรได้ ก็เริ่มซ่อมแซมกันเองได้และกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีกครั้ง นอกจากนี้ชาวป่าเต็งยังมีความได้เปรียบด้านวัตถุดิบเรียกว่ามีอย่าง มหาศาล หยิบจับอะไรก็เป็นพลังงานได้แทบทั้งสิ้น อาทิ หญ้าเนเปียร์ แกนข้าวโพด ขี้วัว ฟืน แต่ก็มีความห่างไกลเป็นอุปสรรค เมื่อไม่มีพลังงานกระแสหลักก็ทำให้ขาดสภาพคล่องในการเดินทาง

หลังจากทำเรื่องพลังงานทดแทนอย่างจริงจัง จากการออกไปหาความรู้ แล้วลงมือทำกันเอง ชาวบ้านจึงพบว่าพลังงานเข้ามาเกี่ยวข้องกับทุกช่วงของชีวิต ชาวป่าเค็งมีก๊าซ มีไฟฟ้าใช้ มีการนำเอาโซลาร์เซลล์มาประยุกต์ใช้กับบิ๊มน้ำในด้านการเกษตร กลางวันสูบน้ำใช้ในสวน กลางคืนใช้ในบ้าน คูทีวี สิ่งเล็กน้อยต่างๆ ที่ชาวบ้านรวบรวมได้มา สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันของพวกเขาได้จริงๆ ราวๆ 40-50 จุดทั่วชุมชน และจากการเข้าไปขอความรู้จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีอยู่บ่อยๆ ของชาวป่าเค็งจนในที่สุดความตั้งใจจริงก็ทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีจัดตั้งกลุ่มวิจัยเป็นโครงการร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับชาวบ้าน นับเป็นความภูมิใจหนึ่งของชุมชน

เครื่องบิ๊มน้ำ แก๊สชีวภาพ

ความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างชาวป่าเค็งกับชุมชนต้นแบบพลังงานแหล่งอื่นๆ คือเมื่อผลผลิตจากพลังงานทดแทนเป็นที่ต้องการของตลาด ทำให้หลายๆ แหล่งเรียนรู้เป็นแหล่งรายได้เสริมให้กับชุมชนมีระบบจัดการที่เข้มแข็ง แต่ชาวป่าเค็งมองว่าไม่ใช่วิถีที่เหมาะสมกับตัวเอง การไปเป็นวิทยากรไม่สะดวกทั้งในด้านเวลาและการเดินทางกับอาชีพทำไร่นาของพวกเขา การมีสหกรณ์มีสมาชิกนำมาซึ่งภาระ และความแตกแยกของชุมชน เมื่อมีเงินกู้ก็มีหนี้สิน ชาวป่าเค็งรักในวิถีแห่งความสุขแบบพอเพียงอย่างที่เป็นอยู่มากกว่าโดยไม่คิดจะเปลี่ยน แม้ว่าวันนี้ป่าเค็งกลายเป็นศูนย์เรียนรู้ให้กับชุมชนใกล้เคียง และมีชื่อเสียงไปถึงจังหวัดที่อยู่ไกลออกไป พวกเขาใช้วิถีสมัครกันไปเป็นวิทยากร และมีผลผลิตเพื่อขายเพียงเป็นแบบอย่างเท่านั้น ระบบเงินที่ใช้ในโครงการก็ใช้ระบบการเสียดสละทำบุญแทนการสร้างรายได้ โดยเก็บเงินสมาชิกวันละ 1 บาทต่อคน แล้วนำเงินที่ได้เดือนละ 30 บาท ของแต่ละคนมากองรวมกันแล้วเอาไปช่วยเหลือคนที่เดือดร้อนในชุมชนหรือนำไปใช้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง เกิดเป็นสวัสดิการ มีบุญมีคุณะกรรมเหมือนกัน แต่ไม่มีในเรื่องของผลประโยชน์ที่ทำให้เกิดความแตกแยก ทุกอย่างอยู่บนแผน 5 ข้อที่ชัดเจนคือ หนึ่งไขว่คว้าหาความรู้ สองยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามเนื่องจากอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ไม่มีไฟฟ้าใช้ต้องตัดไม้ ก็เอาเรื่องของสิ่งแวดล้อมเข้ามาเป็นแผน โดยการขอต้นกล้ามาปลูก เป็นข้อตกลงกับอุทยานฯ มีการเผาถ่านใช้ถึง 200 ลิตร ถ้าเจ้าหน้าที่เจอเตาของชาวบ้านก็จะไม่ทุบทิ้ง สิ่งของพลังงานหลายสิบครอบครัวสบายขึ้น มีก๊าซใช้ โซลาร์โฮมซ่อมเองได้ และทำออมบุญคนละบาท และในการทำงานเมื่อมีการทะเลาะกันต้องทะเลาะกันให้จบในที่ประชุม ที่สำคัญไม่เอาผู้นำโดยตำแหน่งมาเป็นผู้นำกลุ่ม เพื่อหลีกเลี่ยงความเป็นตัวคนและขาดความต่อเนื่องเมื่อหมดวาระ

ประชุมเครือข่ายตามรอยพ่อ บ้านป่าเต็ง

"เวลาที่มีประชุมผมเอาสถานการณ์บ้านเมืองมาคุย ถึงแม้จะมีไฟฟ้าหลักเข้ามามันไม่ใช่แค่มียไฟฟ้าใช้ เราซื้อพัดลม เราเสียด่าไฟ ถ้าเรามีของเราพึ่งตัวเองผลิตไฟฟ้าจากชีวมันมันคงดีกว่า แต่บางส่วนก็ต้องพึ่งกระแสหลักเราได้รับการเรียนรู้เรื่องปัจจัยที่เราผลิตได้ ถ้าเราสร้างความมั่นคงได้เป็นเรื่องดี แต่เรามาคิดกับพลังงานที่ขาดไม่ได้ คนมองโรงไฟฟ้าเป็นถึงขยะไม่อยากให้อยู่ใกล้บ้าน อยู่ตรงไหนก็ได้ที่ดับทิ้งได้ กระแสพลังงานหลัก อย่างก๊าซ ไฟฟ้า นำพลังงานทางเลือกมาทดแทนได้ ต้องเปิดใจรับมัน อยากให้คนที่ไม่เปิดหันมาสร้างความตระหนักรู้ เราต้องเรียนรู้ที่จะอยู่กับสถานการณ์ข้างหน้า ใช้กระแสหลักยังไง ควรให้ความสำคัญกับพลังงานทางเลือกด้วย ตระหนักรู้ได้อยู่ได้ พึ่งตัวเองได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญพลังงานทางเลือกเยอะขึ้น" ข้อคิดดีๆ ที่คุณโกศล แสงทอง ประธาน อ.ส.พ.น.ค.ป่าเต็ง อยากฝากให้ทุกคนร่วมกันตระหนักถึงเรื่องของพลังงานทั้งทางหลักและทางเลือก

แก๊สหุงต้มที่ได้จากบ่อหมักแก๊สชีวภาพ

แก๊สชีวมวล

อบต.ป่าเต็ง จ.เพชรบุรี
72/2 ต.ป่าเต็ง อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี 76170